

PAPER DETAILS

TITLE: Haksiz Fiil Asimi Af Halinde Ceza Zaman Asimi Tatbik Edilir mi? Edilmezse Tazminat Davasinin Zaman Asimi Ne Zaman Baslar?

AUTHORS: Kemal Fikret ARIK

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/37884>

**HAKSIZ FİİL ZAMAN AŞIMI AF HALİNDE CEZAYI
TATBİK EDİLİR Mİ? EDİLMEZSE TAZMİNAT
AŞIMI NE ZAMAN BAŞLAR**

Prof. D.

Temyiz Mahkemesi 4. Hukuk Dairesinin bu kararı arasında kanaatimizce mühim farklar vardır. gili üç kararın negredilen metinlerine göre Temyiz gününü belirtelim:

22/9/1953 tarih ve 3139/3691 sayılı karara

(Dâvalı aleyhine yapılan cezaî takibat Adliyesine istinaden verilen ademî takip kararı ile soruşturma zatında beş senelik zaman aşımına tâbi olan ve failin cezaî mahiyeti kaybeden hâdiseye bir yıllık zaman aşımı ve bu bir yıllık zaman aşımının ad kanunun meriyet tarihinden itibaren başlaması muktazı bulunmuş ve failin liyenin değil asıl dâvacı Millî Savunma Bakanlığını ilgilendiren esas tutulmasında bir yolsuzluk görülemedi. Bakınız: K. Tepeci: Notlu Borçlar kanunu, 2. bas

Dördüncü Hukuk dairesinin 28/9/1943 tarihli kararına göre:

cezaî bir mahkûmiyet bulunmamış olması zaman aşımına essir bulunmamasına binaen hâdisede suç zaman aşımına girerken hilâfına mütalâa beyanı ile adi zaman aşımı talebi ile hükmün bozulmasına.). Bakınız: Özoğuz - Tuğsavul 1949 Sh. 140.

KARARLARIN TAHLİLİ :

Af Kanunlarının tevali etmesi tazminat hukuku bakımından çok nazik meselelerin çıkmasına sebep olmaktadır. M. 445. bendleri tatbiki imkânsız hale gelmektedir. Bu bendlere esas ittihaz olunan şahidin hükümden sonra yalan söylemiş olması, ehli hibrenin kasden hilâfı hakikatın hükmen tahakkuk etmesi muhakemenin iadesi gerek şahidin gerek ehli hibrenin ceza mahkemesine girmesi Af kanunu hasebile imkânsız bir hale geldiği içindir. imkânı da ortadan kalkıyor. Af kanunlarına bu bakımdan koymak veya Af kanunun şahsî haklara hâlel verileceğini genişleterek ve mahiyetini değiştirerek, tatbiki emel şahit veya bilirkişiyi cezaî bakımdan suçunu tesbit etmeme zalandırmamak ve bu hükmün yalnız şahsî hukuk bakımından tatbik etmek akla gelebilir. Fakat bunun çok serbes ve açıktır.

Af Kanununun mahiyeti :

Bazı suç ve cezaların affı hakkında 5677 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle 1949 tarihli kanunun mahiyeti itibarile Genel Af Kanunu

Af ile ortadan kaldırılan hakkında takibat icrası, delil miktarının tâyini umumî Af müessesesinin ruh ve muhalif olan hallerdir.)

Böylece bu kanunun tam bir Umumî Af kanunları ile hususî Af kanunu olduğu Yüksek yargı yerini

Borçlar kanunun 60. Maddesinin ikinci fıkrası zaman aşımının Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre zamanı mı yoksa ceza müruru zamanı mı olduğu

Türk Ceza Kanununun 102. Maddesi kamu davası zaman aşımı sürelerini tâyin eder. 112. Madde ise hükmî tâbi olduğu zaman aşımını gösterir. 60. Maddede zaman aşımı süresinin dâva zaman aşımı süresi olduğu muhtemel hukuk dâvasının ceza dâvasının cereyan edebileceği ihtimali maksadile sevk edilmiş olan 60 II, ceza davası neticelendikten sonra artık tatbik kabiliyetini kaybetmiş kat bazan bir suç hakkında ceza mahkemesince karar verilmiş olursa ve tazminat dâvası da henüz açılmamışsa de hangi cezaî zaman aşımının tatbik edileceği ciddi ihtiyat alır. Temyiz mahkemesi bu gibi hallerde ve tazminat dâvası için konmuş olan binaenaleyh mahkûmiyetten daha kısa olan sürelerin yani T.C.K. 102 nin tatbiki. Bunun sebebi kanaatimce şudur: Bk. 60 Maddede zaman aşımı **Dâva** zaman aşımıdır. Yani bir hukuk davası halinde onu yani dâvayı felce uğratan zaman aşımı süresi için konmuş olan zaman aşımının tatbiki bahisli olur. Temyiz mahkemesi Dördüncü Hukuk dairesini

timizce doğru bir hareket değildir. Suç olmayan bir fiile meyle etmek doğru olmaz. Bu bakımdan 1939 tarihli karara miyeceğiz.

Halbuki gerek 22/9/1953, gerek 28/9/1953 tarihli kararında nuda gayet sarihdir: Af Kanunun şumulüne giren suçların su dâvası zaman aşımı tatbik edilemez. Temyiz mahkemesi bu sebebini 22/9/1953 tarihli kararında şu sebeple izah etmiştir: **nunu ile cezaî mahiyetini kaybeden hâdiseye..)** Görülen suç ile işin cezaî mahiyeti kalkıyor. Fakat bu netice gerekli olarak hususî Af da carî olmak lâzımdır.

Af Kanununa tâbi bir suç teşkil eden bir haksız tazminat dâvası müruru zamanı ne zaman başlar?

Tekrar edelim, ki Temyiz mahkemesi 4. cü Hukuk Dairesi içtihadına göre Affa uğramış suçtan dolayı tazminat dâvası değil, bir yıllık haksız fiil dâvasıdır. Bu dâva süresi için Af Kanununun yürürlüğe girmiş olması kâfimidir. Temyiz mahkemesinin Af Kanununu tatbik ederek dâvanın düşmesi için ne beklemek lâzımdır?

Temyiz Mahkemesi 4. cü Hukuk Dairesi her iki dâva için gösteren kararlar vermiştir:

22/9/1953 tarihli kararında zaman aşımının Af Kanununa göre girdiği tarihten itibaren başlayacağını kabul ettiği 28/9/1953 tarihli kararında bu fikrinden dönmüştür. Son kararın neticesi mece kamu dâvasının kalkmasına ait kararın verildiği

ve 5035/3835 sayılı kararları arasında (Af Kanununda bulunan haksız fiillerin artık Bk. 60 II mucibince cezalandırılmıyacağı hususunda içtihat ihtilâfı vardır).

Bu içtihat aykırılığının içtihat birleştirme gerekir sanıyoruz.

2 — Af Kanununa tâbi bir suç teşkil eden bir tazminat dâvasının ceza zaman aşımına tâbi olması, bu takdirde de bir yıllık zaman aşımının Af Kanununda hangi tarihten mi yoksa Af Kanununa müsteniden cezalandırılmasına karar verildiği tarihten mi başlayacağı hususunda ihtilâfli kararlar arasındaki içtihat ayrılığı giderilmeli.
